

การจัดสร้างต้นแบบ ประติมากรรมนูนสูง : สัตว์หิมพานต์

จัดสร้างโดย
สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

ต้นแบบประติมากรรมนูนสูง : สัตว์หิมพานต์

ภาพกิन्नร กิณรี

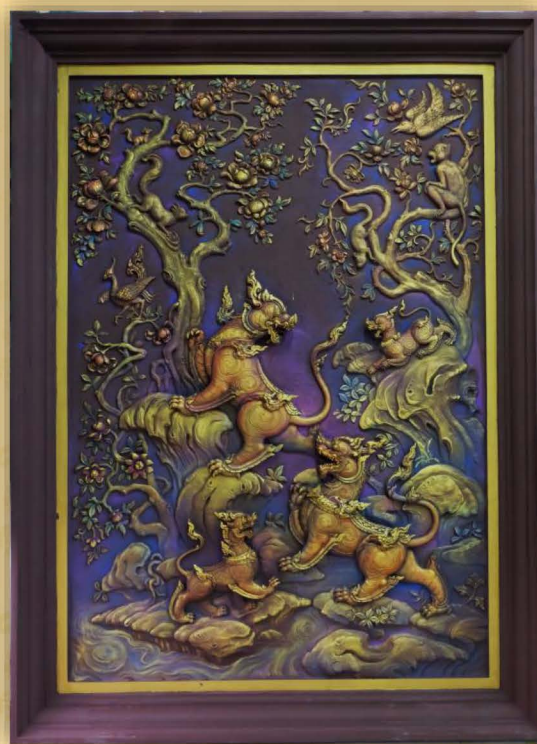
ภาพพญามุจลินท์นาคราช

ภาพนกกัณฐิมา นกคชปักษา

ภาพคชสีห์

ภาพสิงห์

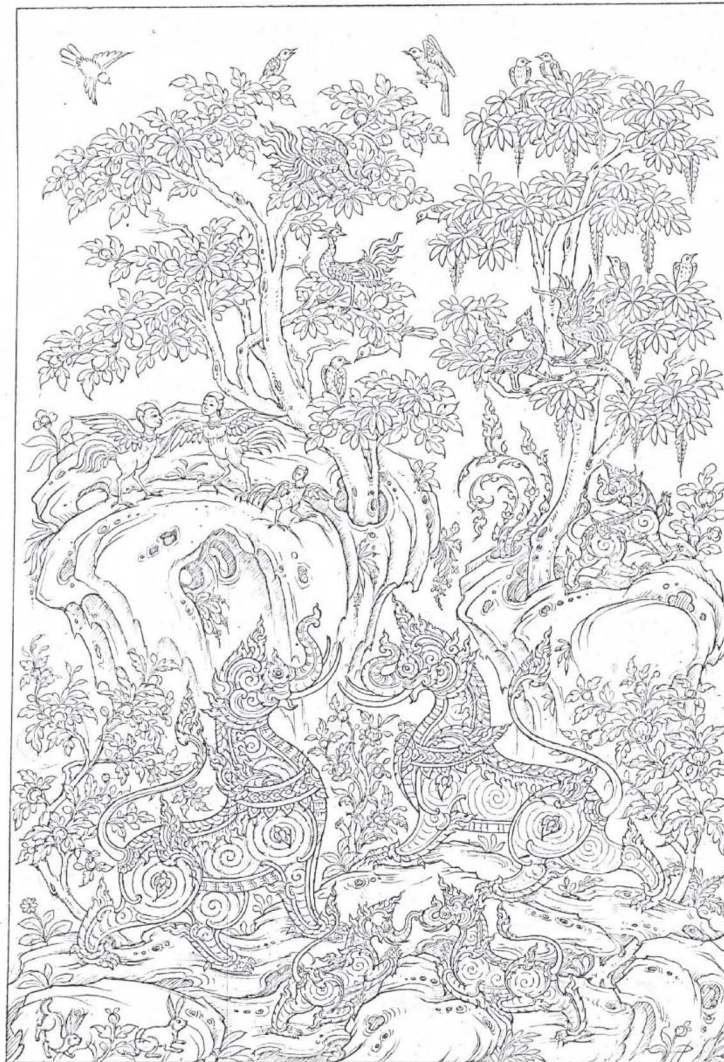

ภาพสฤณไกรสร

การเขียนแบบ

ค้นคว้ารูปแบบของภาพสัตว์หิมพานต์จากหนังสือ ร่างต้นแบบทำทางพร้อมบรรยากาศภาพ

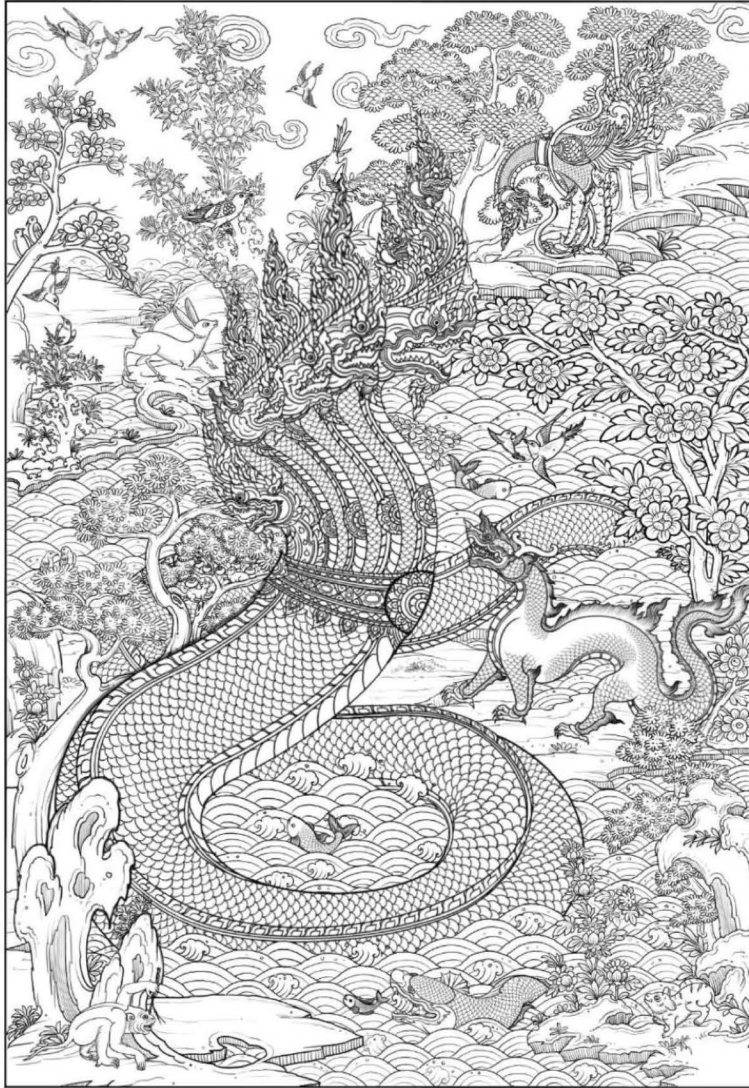

มีไว้ใช้ศึกษา ๗๗ ก.ค.๖๖

แนวความคิดในการออกแบบ : คชสีห์ เป็นสัตว์ประสมที่มีลักษณะของราชสีห์กับช้าง โดยมีกายเป็นสิงห์และมีหัวเป็นช้าง มีผลกำลังเทียบเท่าช้างกับสิงห์รวมกันจึงมีความน่าเกรงขาม และตราคชสีห์เป็นตราสัญลักษณ์ของสมุททลาโหม เป็นสัญลักษณ์ของทหารหาญผู้รักษาราชบัลลังก์ และผู้ปกป้องผืนแผ่นดิน

ภาพแสดงถึงบรรยากาศในป่าหิมพานต์ มีสัตว์หิมพานต์ ภูเขา ต้นไม้ สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของผืนแผ่นดิน ในภาพมีครอบครัวคชสีห์ พ่อ แม่ ลูก เป็นจุดเด่นของภาพสื่อถึงความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของสังคมที่สงบสุข

 สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม		สัตว์หิมพานต์ดินแบบประติมากรรมปูนสูง : ภาพคชสีห์				
		ผู้ออกแบบ	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงศ์			
		ผู้ชำนาญการควบคุม	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงศ์			
		ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่	นายสุรวิทย์ พิพิธศิลป์			
		อธิบดีกรมศิลปากร	นายประทีป เจริญ	วัน/เดือน/ปี		
โครงการ	งานวันทศแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐					
สถานที่	สนามหลวง					
มาตราส่วน	1 : 10	จำนวนแผ่น	6	แผ่นที่	1/6	

แนวความคิดในการออกแบบ : พญามุจลินท์นาคราช เป็นพญานาค ๗ เศียร ที่ขดจำแลงกายมาบังฝนให้พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในคราวเสวยวิมุตติสุข ได้ต้นมุจลินท์ พญานาคนั้นได้สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนนับถือกันมากในแถบภาคอีสาน ที่เป็นแหล่งรวมความสมบูรณ์ของแม่น้ำลำธาร พืชพรรณอาหาร ที่ให้ทั้งสัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ได้พึ่งพาพักพิงและอาศัยกันอย่างอบอุ่น เปรียบเสมือนได้ว่าเป็นหนึ่งหลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ ทั้งความเป็นอยู่ที่พอเพียง เพราะทุกสิ่งย่อมจะต้องพึ่งพาอาศัยกันจึงจะเกิดความร่มเย็นเป็นสุข ดังเช่นหลักเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙

**สำนักช่างสิบหมู่
กรมศิลปากร
กระทรวงวัฒนธรรม**

สัตว์หิมพานต์ต้นแบบประติมากรรมปูนสูง : ภาพพญามุจลินท์นาคราช					
ผู้ออกแบบ	นายณัฐพงศ์ ขุนสนธิ				
ผู้อำนวยการช่าง	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงศ์				
ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่	นายอุไรกิจ พิทธิเจติพล				
อธิบดีกรมศิลปากร	นายประทีป เพ็งนิล	วัน/เดือน/ปี			
โครงการ	งานวันทศมาส ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒				
สถานที่	สนามหลวง				
มาตราส่วน	1 : 10	จำนวนแผ่น	6	แผ่นที่	2/6

แนวความคิดในการออกแบบ : แรงบันดาลใจในภาพนี้ได้มาจากภาพจิตรกรรมสัตว์หิมพานต์ในกรอบกระฉูดสุทัศน์เทพวรารามราชวรมหาวิหาร โดยการจัดองค์ประกอบใหม่ให้เกิดบรรยากาศของครอบครัว ที่มีการหยอกล้อเล่นกันในครอบครัว แสดงถึงความอบอุ่นที่ให้ความรู้สึกถึงความสุขในครอบครัว

สฤณไกรสร หรืออีกชื่อหนึ่งคือ ไกรสรปักษา คือ ไกรสรราชสีห์ ที่มีปีกและหางเป็นนก ซึ่งบินได้ สัตว์ชนิดนี้เกิดจากการประสมประสานของสัตว์ ๒ ตระกูลเข้าด้วยกันอย่างงดงาม สฤณไกรสรเป็นสัตว์จตุบาท มีรูปร่างคล้ายราชสีห์ ใบหน้าและปากเหมือนกับนก มีงอยปากแหลมคม มีเขี้ยวเฉพาะริมฝีปากบน ดวงตากลมโตมีขนรอบตา หูเหมือนหูวัว ลายหงอนบนศีรษะทำเป็นนกเปลวยื่นออกจากกลางศีรษะไปทางด้านหลังล่อไปกับลายกนกเปลวไต้วงแก้ม บริเวณใต้ลำคอตัดเส้นเป็นปล้อง ๆ ต่อเนื่องไปถึงใต้ท้องและหว่างขา

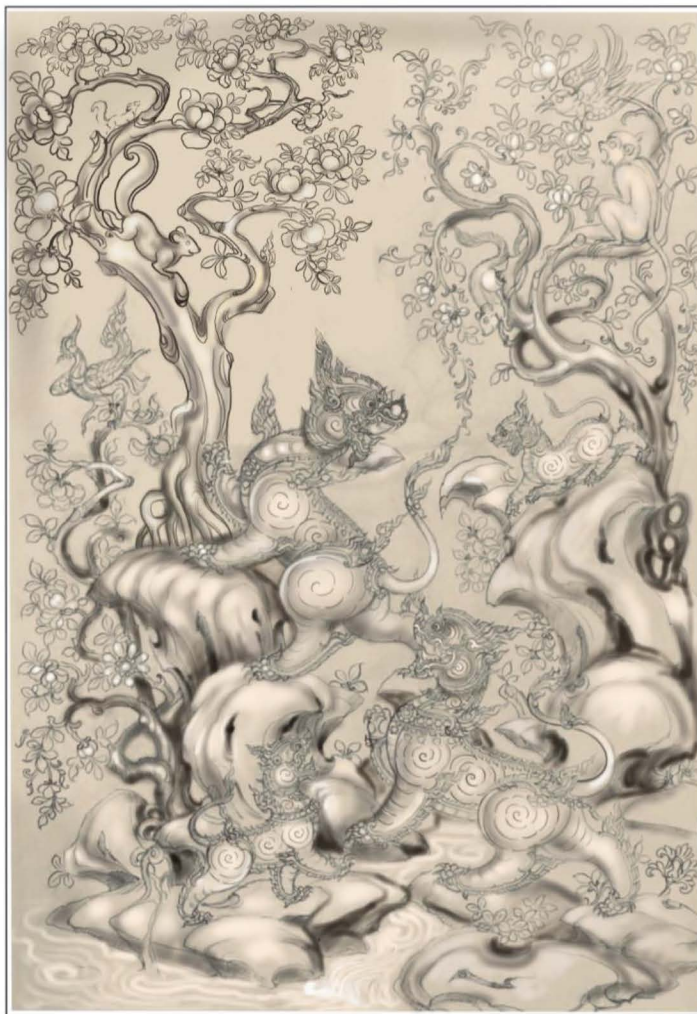
ลำตัวท่อนปลายเป็นสีหะ เท้าทั้งสี่ข้างมีเล็บแหลมคม มีครีบนก้านหลังขาเป็นลายกนก ซอกโคนขาทั้งสี่ข้างประดับลายกนกเปลว กลางสันหลังตลอดลำตัวจนถึงโคนหางประดับลายกรักร้อยขนานไปกับแถบขน ปลายหางเป็นเส้นขนยาวสลับปลายหางไหลต่อเนื่องเป็นชั้น ๆ รอบคอประดับสายสังวาลตกแต่งด้วยลายประจายามรักร้อยและห้อยกระจิ่ง

สำนักช่างสิบหมู่
กรมศิลปากร
กระทรวงวัฒนธรรม

สัตว์หิมพานต์ต้นแบบประติมากรรมปูนสูง : ภาพสฤณไกรสร

ผู้ออกแบบ	นายวิริยะ ชอนดิลบุญ			
ผู้อำนวยการกลุ่ม	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงศ์			
ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่	นายสุรวิทย์ พิพิธศิลป์			
อธิบดีกรมศิลปากร	นายระพีภัฏ เจริญกิจ		วัน/เดือน/ปี	
โครงการ	งานวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒			
สถานที่	สนามหลวง			
มาตราส่วน	1 : 10	จำนวนแผ่น	6	แผ่นที่ 3/6

แนวความคิดในการออกแบบ : แรงบันดาลใจในภาพนี้ได้มาจากภาพจิตรกรรมสัตว์หิมพานต์ในกรอบกระจกวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร โดยการจัดองค์ประกอบใหม่ให้เกิดบรรยากาศของครอบครัว ที่มีการหยอกล้อเล่นกันในครอบครัว แสดงถึงความอบอุ่นที่ให้ความรู้สึถึงความสุขในครอบครัว

สิ่งที ลักษณะเป็นสัตว์ ๔ เท้า มีรูปพรรณสัณฐานดังราชสีห์ ศีรษะมีลายกนกเปลวยื่นออกจากกลางศีรษะไปทางด้านหลัง มีลายบนใบหน้าเหมือนกับลำตัวมีลายกนกรอบปาก สองข้างแก้มประดับลายกนกกลิ้งไปตามรูปหน้า ที่ลำตัวเส้นขนวนเป็นวงทักษิณาวรรต ขอกโคนขาทั้งสี่ข้างประดับด้วยลายกนกเปลวกลางสันหลังตลอดลำตัวจนถึงโคนหางประดับลายรักร้อย ปลายหางเรียวยาวเป็นลายกนกเปลวอีกเช่นกัน รอบคอประดับด้วยสายสังวาล เท้าทั้งสี่ข้างมีเล็บแหลมคม

สำนักช่างสิบหมู่
กรมศิลปากร
กระทรวงวัฒนธรรม

สัตว์หิมพานต์ต้นแบบประติมากรรมนูนสูง : ภาพสิงห์

ผู้ออกแบบ	นายวิริยะ ขอบกตัญญู			
ผู้อำนวยการกลุ่ม	นายเอื้อมศักดิ์ สุวรรณพงษ์			
ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่	นายสุวิทย์ ศิริพงษ์ศิลป์			
อธิบดีกรมศิลปากร	นายประทีป เพ็งลัก		วัน/เดือน/ปี	
โครงการ	งานวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒			
สถานที่	สนามหลวง			
มาตราส่วน	1 : 10	จำนวนแผ่น	6	แผ่นที่ 4/6

แนวความคิดในการออกแบบ : กิณร กิณรี เป็นสัตว์ในป่าหิมพานต์ อาศัยอยู่เชิงเขาไกรลาส (ในเรื่องพระสุธนชาดก) มีลักษณะกายท่อนบนเป็นมนุษย์ ท่อนล่างเป็นนก จะอยู่เป็นกลุ่มใหญ่ มีนิสัยชอบรื่นเริง ร้องเพลงพ่อนรำ ชอบพากันลงเล่นน้ำที่สระอโนดาตเป็นประจำ

ภาพแสดงถึงเหล่ากิณร กิณรีพ่อแม่สอนลูกน้อย หัดร้องเพลงพ่อนรำ กิณรีสาวก็พ่อนรำหยอกล้อกันสนุกสนาน นกบินไล่เฝ้าเกาะต้นไม้เป็นกลุ่ม เหล่าสัตว์เล็กต่างมีชีวิตชีวามีความสุข ในดงพงไพรแห่งป่าหิมพานต์ที่อบอุ่นด้วยพรรณไม้หอมนานาชนิด

**สำนักข่างศิลปกรรม
กรมศิลปากร
กระทรวงวัฒนธรรม**

สัตว์หิมพานต์ต้นแบบประติมากรรมปูนสูง : ภาพกิณร กิณรี

ผู้ออกแบบ	นายธรรมรัตน์ ถิระวาทกิจ				
ผู้อำนวยการกลุ่ม	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงศ์				
ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่	นางสุวิรุทธิ์ พิณฑศิริกุล				
อธิบดีกรมศิลปากร	นายประทีป เพ็งนิล	วันเดือนปี			
โครงการ	งานวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒				
สถานที่	สนามหลวง				
มาตราส่วน	1 : 10	จำนวนแผ่น	6	แผ่นที่	5/6

แนวความคิดในการออกแบบ : นกทันทิมา เป็นชื่อนกในพจนานุกรม หิมพานต์ ภายหลังเป็นนกที่มีหงอน มีจอยปากงุ้ม มีเขี้ยว ๑ คู่ ตา จระเข้ แขนเหมือนคน แต่มีแผงขนได้ท้องแขน มีมือ ๕ นิ้ว กลางหลังมีปีก มีหางแบบหางไก่ ขาทั้งสองเรียวยาวเป็นขานก มีแผงขนที่น่องเป็นนกตัวเล็ก เที่ยว จดจ้อง หาปลาอยู่ตามหนองบัว ยืนถือกระบองอยู่เชิงเขาพระสุเมรุ เนื่องจาก เป็นนกที่มีอาวุธติดตัว จึงได้นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนผู้คอยคุ้มกันอันตราย เหมือนทหารรักษาสถานที่

นกคชปักษา พื้นฐานเป็นสัตว์ประเภทนก แต่ร่างกายผสมกับสัตว์อื่น คือ หัวเป็นช้างมีงวงและงา ตาเหมือนครุฑ มีเขี้ยว ๑ คู่ ทวยขนกสับตัดไปด้าน หลัง ลำตัวท่อนนอกคล้ายครุฑ ภายหลังชาวผู้มีแผงขนได้แขน มีปีกที่สะโพกและ หางคล้ายกิ้งกือ มีกนกที่หาง

ภาพแสดงบรรยากาศในหนองบัวป่าหิมพานต์ มีนกทันทิมายืนบนใบบัว หาปลา เต็ดผักบัวกิน มีนกบินเกาะกันเป็นกลุ่ม ส่งเสียงเจื้อยแจ้วดูรื่นรมย์ มีนกคชปักษาบินถลาลอยลมหยอกล้อกัน ผ่านหมอกเมฆ ดอกไม้ทิพย์ปลิวส่ง กลิ่นหอมไปกับสายลม

สำนักขงสขบขมู
กรมสขลปการ
กระทรวงวัฒนธรรม

สัตว์หิมพานต์ต้นแบบประติมากรรมบนสูง : ภาพนกทันทิมา นกคชปักษา				
ผู้ออกแบบ		นายธรรมวิทย์ กิระวาทัง		
ผู้อำนวยการกลุ่ม		นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงศ์		
ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่		นายอัฐิศักดิ์ พิธีพงศ์ศิลป		
อธิบดีกรมศิลปากร		นายประทีป เพ็งนิล		วัน/เดือน/ปี
โครงการ	งานวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒			
สถานที่	สนามหลวง			
มาตราส่วน	1 : 10	จำนวนแผ่น	6	แผ่นที่ 6/6

ปั้นขึ้นรูปต้นแบบประติมากรรมสูงด้วยดินน้ำมันขนาดใหญ่

ปั้นต้นแบบประติมากรรมสูงด้วยดินน้ำมัน

ต้นแบบประติมากรรมสูงแล้วเสร็จ

การทำพิมพ์ยางซิลิโคน

ทำพิมพ์ยางซิลิโคนเพื่อหล่อไฟเบอร์กลาส งานประติมากรรมปูนสูงรูปสัตว์หิมพานต์ที่ปั้นแล้วเสร็จ

การหล่อไฟเบอร์กลาส

ชิ้นงานประติมากรรมปูนสูง ที่หล่อเป็น
ไฟเบอร์กลาสแล้ว ดำเนินการพ่นสีรองพื้น
ตรวจเช็คปั้นเสริมแต่งเก็บรายละเอียด

การลงสี

พ่นสีพื้นจนทั่วทั้งชิ้นงานด้วยสีน้ำตาล ๑ - ๒ รอบ

งานประติมากรรมปูนสูงที่พินสีพื้นแล้ว

ดำเนินการปิดสีทองคักระยะภาพให้ชัดเจน และแทรกสีอื่นเพิ่มเติม
เพื่อเพิ่มน้ำหนักให้บรรยากาศภาพชิ้นงานให้ดูมีมิติมากยิ่งขึ้น

ภาพคชสีห์

คชสีห์ เป็นสัตว์ประสมที่มีลักษณะของราชสีห์กับช้าง โดยมีกายเป็นสิ่งและมีหัวเป็นช้าง มีผละกำลังเทียบเท่าช้างกับสิงห์รวมกัน จึงมีความน่าเกรงขาม และตราคชสีห์เป็นตราสัญลักษณ์ของสมุหกลาโหม เป็นสัญลักษณ์ของทหารหาญผู้รักษาราชบัลลังก์ และผู้ปกป้องผืนแผ่นดิน

ภาพแสดงถึงบรรยากาศในป่าหิมพานต์ มีสัตว์หิมพานต์ ภูเขา ต้นไม้ สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของผืนแผ่นดิน ในภาพมีครอบครัวคชสีห์ พ่อ แม่ ลูก เป็นจุดเด่นของภาพสื่อถึงความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สำคัญ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของสังคมที่สงบสุข

ภาพพญามุจลินท์นาคราช

พญามุจลินท์นาคราช เป็นพญานาค ๗ เศียร ที่ขุด
จำแลงกายมาบังฝนให้พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในคราวเสวยวิ
มุตินิพพานได้ต้นมุจลินท์ พญานาคนั้นได้สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์
เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนนับถือกันมากในแถบภาคอีสาน ที่เป็น
แหล่งรวมความสมบูรณ์ของแม่น้ำลำธารพืชพรรณอาหาร ที่
ให้ทั้งสัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ได้พึ่งพาพิทักษ์และอาศัยกันอย่าง
อบอุ่น เปรียบเสมือนได้ว่าเป็นหนึ่งหลักธรรมคำสอนของพระ
พุทธองค์ ทั้งความเป็นอยู่ที่พอเพียง เพราะทุกอย่างย่อมจะต้อง
พึ่งพาอาศัยกันจึงจะเกิดความร่มเย็นเป็นสุข ดังเช่นหลัก
เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙

ภาพสลักนูนไกรสร

สลักนูนไกรสร หรืออีกชื่อหนึ่งคือ ไกรสรปักชา คือ ไกรสรราชสีห์ ที่มีปีกและหางเป็นนก ซึ่งบินได้ สัตว์ชนิดนี้เกิดจากการประสมประสานของสัตว์ ๒ ตระกูลเข้าด้วยกันอย่างงดงาม สลักนูนไกรสรเป็นสัตว์จตุบาท มีรูปร่างคล้ายราชสีห์ ใบหน้าและปากเหมือนกับนก มีจอยปากแหลมคม มีเขี้ยวเฉพาะริมฝีปากบน ดวงตากลมโตมีขนรอบตา หูเหมือนหุ้ว ลายหงอนบนศีรษะทำเป็นนกเปลวยื่นออกจากกลางศีรษะไปทางด้านหลังล่อไปกับลายนกเปลวไต้หวันแก้ม บริเวณใต้ลำคอตัดเส้นเป็นปล้อง ๆ ต่อเนื่องไปถึงใต้ท้องและหว่างขา

ลำตัวท่อนปลายเป็นสีหะ เท้าทั้งสี่ข้างมีเล็บแหลมคม มีครีบนกด้านหลังขาเป็นลายนก ซอกโคนขาทั้งสองข้างประดับลายนกเปลวกลางสันหลังตลอดลำตัวจนถึงโคนหางประดับลายรักร้อยขนานไปกับแถบขน ปลายหางเป็นเส้นขนยาวสะบัดปลายหางไหลต่อเนื่องเป็นชั้น ๆ รอบคอประดับสายสังวาลตกแต่งด้วยลายประจายามรักร้อยและห้อยกระจิ่ง

แรงบันดาลใจในภาพนี้ได้มาจาก ภาพจิตรกรรมสัตว์หิมพานต์ ในกรอบกระจุกวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร โดยการจัดองค์ประกอบใหม่ให้เกิดบรรยากาศของครอบครัวยุคใหม่ ที่มีการหยอกล้อเล่นกันในครอบครัว แสดงถึงความอบอุ่นที่ให้ความรู้สึกรักถึงความสุขในครอบครัว

ภาพสิงห์

สิงห์ ลักษณะเป็นสัตว์ ๔ เท้า มีรูปพรรณสัณฐาน
ดังราชสีห์ ศีรษะมีลายกนกเปลวยื่นออกจากกลางศีรษะไป
ทางด้านหลัง มีลายบนใบหน้าเหมือนกับลำตัว มีลายกน
กรอบปาก สองข้างแก้มประดับลายกนกหล่อไปตามรูปหน้า
ที่ลำตัวเส้นขนวนเป็นวงทักษิณาวรรต ซอกโคนขาทั้งสองข้าง
ประดับด้วยลายกนกเปลว กลางสันหลังตลอดลำตัวจนถึง
โคนหางประดับลายรักร่อย ปลายหางเรียวยาวเป็นลาย
กนกเปลวอีกเช่นกัน รอบคอประดับด้วยสายสังวาล เท้า
ทั้งสองข้างมีเล็บแหลมคม

แรงบันดาลใจในภาพนี้ได้มาจาก ภาพจิตรกรรม
สัตว์หิมพานต์ในกรอบกระจกวัดสุทัศนเทพวรารามราช
วรมหาวิหาร โดยการจัดองค์ประกอบใหม่ให้เกิด
บรรยากาศของครอบครัว ที่มีการหยอกล้อเล่นกันใน
ครอบครัว แสดงถึงความอบอุ่นที่ให้ความรู้สึกถึงความสุข
ในครอบครัว

ภาพกัณนร กัณรี

กัณนร กัณรี เป็นสัตว์ในป่าหิมพานต์ อาศัยอยู่เชิงเขาไกรลาส (ในเรื่องพระสุธนชาดก) มีลักษณะกายท่อนบนเป็นมนุษย์ ท่อนล่างเป็นนก จะอยู่เป็นกลุ่มใหญ่ มีนิสัยชอบรื่นเริง ร้องเพลงพ่อนรำ ชอบพากันลงเล่นน้ำที่สระอโนดาตเป็นประจำ

ภาพแสดงถึงเหล่ากัณนร กัณรีพ่อแม่สอนลูกน้อย หัดร้องเพลงพ่อนรำ กัณรีสาวก็พ่อนรำหยอกล้อกันสนุกสนาน นกบินไล่โฉบเกาะต้นไม้เป็นกลุ่ม เหล่าสัตว์เล็กต่างมีชีวิตชีวา มีความสุข ในดงพงไพรแห่งป่าหิมพานต์ที่อบอวลด้วยพรรณไม้หอมนานาชนิด

ภาพนกกัทธtima นกคชปักษา

นกกัทธtima เป็นชื่อนกในพจนานุกรมพจนานุกรม ความเป็นครุฑ หัวเป็นนกกัทธtima มีงอยปากงอจุ่ม มีเขี้ยว ๑ คู่ ตาจระเข้ แขนเหมือนคน แต่มีแผงขนใต้ท้องแขน มือมี ๕ นิ้ว กลางหลังมีปีก มีหางแบบหางไก่ ขาทั้งสองเรียวยาวเป็นขานก มีแผงขนที่น่องเป็นนกกัทธtima เล็ก เที้ยวจดจ้อง หาดปลาอยู่ตามหนองบัว ยืนถือกระบองอยู่เชิงเขาพระสุเมรุ เนื่องจากเป็นนกที่มีอาวุธติดตัว จึงได้นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนผู้คอยคุ้มกันอันตราย เหมือนทหารยืนรักษาสถานที่

นกกคชปักษา พื้นฐานเป็นสัตว์ประเภทนก แต่ร่างกายผสมกับสัตว์อื่น คือ หัวเป็นช้างมีงวงและงา ตาเหมือนครุฑ มีเขี้ยว ๑ คู่ ทวยขนกสะบัดไปด้านหลัง ลำตัวท่อนนอกคล้ายครุฑ กายสีเขียว มีแผงขนใต้แขน มีปีกที่สะโพกและหางคล้ายกินรี มีกนกที่หาง

ภาพแสดงบรรยากาศในหนองบัวป่าพจนานุกรม มีนกกัทธtima ยืนบนใบบัวหาดปลา เต็ดฝักบัวกิน มีนกกคชปักษาบินกลายกลายลมหายออกล่อกันเสียงเจื้อยแจ้วดูรื่นรมย์ มีนกกคชปักษาบินกลายกลายลมหายออกล่อกันผ่านหมอกเมฆ ดอกไม้ทิพย์ปลิวส่งกลิ่นหอมไปกับสายลม

คณะจิตรกรผู้ออกแบบ และผู้ลงสีภาพสัตว์หิมพานต์ประติมากรรมนูนสูง

สำนักช่างสิบหมู่

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม